

2016-06-30

Avdelningen för djurskydd och hälsa

Bilaga till "Vägledning för Kommunernas offentliga kontroll inom området animaliska biprodukter (abp)"

De krav som ställs i lagstiftningen på förbränningsanläggningar i primärproduktionen har formulerats till frågor (rödmarkerade). Dessa kan utgöra underlag för den checklista som kommunen använder i sitt kontrollarbete. Under varje fråga klargörs vilka krav abp-lagstiftningen ställer kompletterat med förklaringar och hänvisningar.

Svaren på frågorna har inte modifierats utifrån att kontrollen i de flesta fall görs på gårdar som bara förbränner djurkroppar som uppstått på gården. För att informationen ska bli heltäckande har istället samtliga krav tagits med. Det finns alltid risker med hantering av döda djur eftersom man ofta inte vet med säkerhet varför de dött. Även gårdar som bara förbränner djurkroppar från den egna produktionen måste iaktta försiktighet. Stora gårdar har ibland flera epidemiologiska enheter och anställd personal. Det finns givetvis tillfällen då kraven kan anses gå utöver syftet med lagstiftningen. Det gäller i synnerhet mindre gårdar som enbart förbränner djur som dött i den egna produktionen. Detta är något som måste hanteras i varje enskilt fall inom kommunens riskbedömning.

Hantering av inkommande material

Bortskaffas de djurkroppar som ska förbrännas så snart som möjligt efter ankomsten? Lagras djurkropparna på ett säkert sätt fram till förbränningen?

Om Jordbruksverket ställt upp särskilda villkor för bortskaffandet eller lagringen följs dessa?

Vidtas alla nödvändiga försiktighetsåtgärder vid mottagandet av djurkropparna för att förhindra risker för människors eller djurs hälsa?

Dessa frågor hänger ihop och syftar till att hanteringen ska vara säker. Av lagstiftningen framgår att de döda djuren ska bortskaffas så snart som möjligt efter ankomsten och att alla nödvändiga försiktighetsåtgärder ska vidtas i fråga om mottagandet av djurkropparna för att förhindra eller, så långt det är praktiskt möjligt, begränsa direkta risker för människors eller djurs hälsa. Vidare ska lagring av de kroppar som väntar på förbränning göras i övertäckta, korrekt identifierade och, i tillämpliga fall, läckagefria behållare. Gårdens djur, foder och strö ska hållas borta från anläggningen.

Döda djur kan börja lukta och dra till sig skadedjur. De kan också ge upphov till problem med flugor. Kyl- eller frysförvaring kan möjliggöra längre förvaringstider och vara möjligt om det inte riskerar smittskyddet. Det kan dock vara negativt ur

förbränningshänseende att lägga fruset material i pannan, vilket måste beaktas vid kontrollen.

Jordbruksverket har möjlighet att sätta upp särskilda villkor utöver de grundläggande kraven för hanteringen från och med mottagandet till dess materialet går in i själva pannan.

Många beslut saknar särskilda villkor för bortskaffande och lagring. Men anläggningens lokaler och faciliteter för förvaring har inbesiktigats, och i många fall anges det i beslutet vilka typer av döda djur som får tas emot. Ändringar ska anmälas till Jordbruksverket. I besluten finns villkor som innebär att ändrade förhållanden genast ska anmälas till Jordbruksverket.

Har anläggningen lämpliga möjligheter till rengöring och desinficering av behållare och fordon?

För att undvika risker för kontaminering ska anläggningarna ha lämpliga möjligheter till rengöring och desinficering av behållare och fordon, företrädesvis i ett särskilt utrymme varifrån avloppsvattnet bortskaffas i enlighet med de krav miljölagstiftningen ställer.

Det står ”företrädesvis”. Det är alltså t.ex. möjligt att rengöra behållare i samma lokal som förbränningen sker eller inne i det stall varifrån det döda djuret hämtats, men det är viktigt med bra avrinning och att inte rengöringsvatten rinner över gårdsplanen och leder till att eventuella smittor kan dras med skodon till andra djurutrymmen eller till andra gårdar.

Är anläggningen placerad på hårt, väldränerat underlag?

De krav som ställs på att underlaget är hårt och väldränerat har kontrollerats redan i samband med inbesiktningen, men förhållandena kan ha ändrats.

I vissa fall är pannan placerad inomhus där det vanligen finns golvbrunn för att underlätta rengöring. Men om pannan står utomhus och själva inmatningen sker ute blir frågan däremot aktuell. Med hårt och väldränerat avses normalt sett asfalt eller betong. Men beroende på vilka djur som hanteras (bara egna eller från andra gårdar), hur hanteringen sker, och hur pannan och dess inmatning är konstruerad kan i vissa fall avsteg från detta göras. Det viktiga är att sanering är möjlig om det finns behov och att pannans placering inte innebär risk för smittspridning.

Finns det tillfredsställande skyddsanordningar mot skadegörare såsom insekter, gnagare och fåglar och ett dokumenterat program för bekämpningen?

Lagstiftningen kräver att det ska finnas tillfredsställande skyddsanordningar mot skadegörare som insekter, gnagare och fåglar och att det ska användas ett dokumenterat program för bekämpning av dessa.

Vad som är ”tillfredställande” måste avgöras från fall till fall. Man måste se till syftet med lagstiftningen. Vid en förbränningsanläggning får inte skadedjur ha tillgång till döda djur eller spill från dessa eftersom det kan leda till smittspridning.

Det finns inget krav på avtal med skadedjurssaneringsföretag. Men inom egenkontrollen ska det finnas ett dokumenterat program för skadedjursbekämpning som också är omsatt i praktiken.

Programmets omfattning måste kunna tillåtas variera beroende på typ av, och storlek på, verksamhet. Kopia på avtalet med saneringsfirma alternativt anläggningens eget program bör finnas tillgängligt på anläggningen liksom eventuella protokoll så att de kan kontrolleras vid kontrolltillfället.

Har personalen tillgång till toaletter, omklädningsrum och tvättställe?

Av lagstiftningen framgår att personalen ska byta skor och kläder innan hantering av djur eller foder. Det framgår också att personalen ska ha tillgång till lämpliga installationer för personlig hygien, såsom toaletter, omklädningsrum och tvättställe, om detta är nödvändigt för att undvika risk för kontaminering.

Döda djur kan innebära smittrisker både för människor och djur. Personer som hanterar kropparna får inte dra med sig smitta ut från anläggningen via kläder, skor eller föremål. Personer som kommer till anläggningen för att lämna in döda djur ska inte heller riskera att få med sig smitta från anläggningen.

Som nämnts tidigare ska alla nödvändiga försiktighetsåtgärder vidtas i fråga om mottagandet av djurkropparna för att förhindra eller, så långt det är praktiskt möjligt, begränsa direkta risker för människors eller djurs hälsa. Att det står ”om detta är nödvändigt” kan innebära att kraven kan tas lite lättare på i vissa fall och att vissa avsteg kan göras.

I samband med inbesiktningen görs en bedömning av om faciliteterna kan anses vara tillräckliga för den avsedda verksamheten. Om förändringar görs i verksamheten ska Jordbruksverket meddelas. Det kan t.ex. i vissa fall vara tillräckligt att omklädningsrum och toaletter finnas i intilliggande byggnad så länge som skyddskläder används vid arbete i anläggningen. Det måste beaktas att även om anläggningen tar emot material som är väl förpackat kan läckage uppstå eller så kan ytterförpackningen vara kontaminerad redan från avsändaren. Rutinerna för klädbyten och personlig rengöring ska ligga med i anläggningens kontrollprogram. Och normalt sett förutsätts det att de faciliteter som fanns vid inbesiktningen används.

Finns dokumenterade rengöringsrutiner för alla delar av anläggningen?

Finns lämplig utrustning för rengöring och lämpliga rengöringsmedel?

Lagstiftningen anger att det ska finnas dokumenterade rengöringsrutiner för alla delar av anläggningen. Det ska också finnas lämplig utrustning för rengöring och lämpliga rengöringsmedel, och utrustningen vid anläggningen får inte användas för andra ändamål på jordbruksföretaget om det inte först rengjorts och desinficerats.

Alla anläggningar måste ha faciliteter för rengöring och i de flesta fall även för desinfektion. Beroende på om anläggningen bara förbränner egna djurkroppar eller

även andra kan behoven se olika ut. Ansvaret för vilka medel som används och deras effektivitet och relevans ligger helt på den driftsansvarige. Det finns en stor uppsjö medel på marknaden. Av förpackning eller bifogad information kan man vid kontrolltillfället få en indikation om medlets effektivitet. För att ett medel ska ha avsedd effekt krävs att det används på det sätt som anges i bifogad information. Det kan t.ex. röra sig om rätt dosering eller att medlet måste appliceras på mekaniskt rengjord yta och sedan få verka en viss tid innan det spolas bort.

Det måste finnas tydliga instruktioner till den som ska rengöra om hur rengöringen ska utföras och medlen hanteras. Detta är en del av egenkontrollen.

Sådant som kommit i kontakt med de döda djuren får inte utan tillräcklig rengöring och desinfektion lämna anläggningen. Det kan röra sig om t.ex. sådant som ska gå till återvinning/deponi eller trasiga maskiner eller maskindelar som ska gå till reparation.

Framkommer det vid kontroll t.ex. att tveksamma medel används eller att dosering av medel inte görs på rätt sätt måste detta följas upp. Det kan också vara lämpligt att kontrollera hur mycket medel som används (mängd inköpt satt i relation till den förväntade åtgången). Detta för att kontrollera om städning verkligen utförs på ett riktigt sätt.

Bedrivs hygienkontroll som omfattar regelbundna inspektioner av miljön och utrustningen?

Är inspektionsscheman och resultat väl dokumenterade, och sparas de i minst två år?

Regelbundna hygienkontroller ska göras avseende miljö och utrustning. Dessa kan bestå i t.ex. kontroll av rengöring av lokaler och returbehållare, och kontroll av att det finns lämpliga skyddskläder. Läs mer under rubriken Egenkontroll ovan.

Inspektionsscheman och resultat ska vara väl dokumenterade och ska sparas i minst två år.

Hindras djur från att ha tillträde till anläggningen?

Djur får inte ha tillträde till anläggningen. Med detta avses att de inte ska ha tillträde till de delar där döda djur förvaras eller hanteras.

Restprodukter

Hanteras restprodukter på ett korrekt sätt?

Av lagstiftningen framgår att restprodukter (som t.ex. aska, slagg och stoft) ska minimeras i fråga om mängd och skadlighet. Det står också att askan i tillämpliga fall ska återvinnas direkt i anläggningen eller utanför denna i enlighet med miljölagstiftningen eller bortskaffas i en godkänd deponi. Alla tre alternativ innebär i praktiken att miljölagstiftningen ska tillämpas. (Läs mer om hur man ska agera vid ofullständig förbränning nedan.)

Torra restprodukter ska hanteras på ett sådant sätt att spridning i miljön förhindras, t.ex. i slutna behållare. För aska anges särskilt att den ska lagras i övertäckta, korrekt identifierade och, i tillämpliga fall, läckagefria behållare, och så att djur inte kan komma åt den.

Aska från en fullständig förbränning omfattas inte längre av abp-lagstiftningen. Den vidare hanteringen av askan ska följa de krav miljölagstiftningen ställer och ligger alltså under kommunens kontrollansvar.

Temperaturkrav och mätning av bl.a. temperatur

**Finns det fastställda temperaturmätningsskrav för anläggningen?
Registreras och återges alla mätvärden avseende temperatur på ett lämpligt sätt?**

Av lagstiftningen framgår att temperaturmätningsskraven ska fastställas i den behöriga myndighetens godkännande eller i de tillhörande villkoren.

I de flesta beslut finns fastställda villkor för den specifika anläggningen. Villkoren kan skilja mellan olika anläggningar beroende på när besluten är fattade. Beslut som enbart innebär förlängning av tidigare fattade beslut där första beslutet i vissa fall kan vara från 2001 saknar generellt sett villkor.

I de nyare besluten står det som villkor:

För pannor som har temperaturmätningssutrustning gäller följande:

Du ska en gång vart tredje år låta kalibrera utrustningen. Kalibreringen ska göras av en oberoende person som har som yrke att utföra denna typ av åtgärder på denna typ av panna. Den som utför kalibreringen ska dokumentera åtgärden. Du ska behålla dokumentationen under 3 års tid och kunna visa upp det vid kontrollbesök.

För pannor som inte har temperaturmätningssutrustning gäller följande:

Du ska minst en gång varje år låta mäta temperaturen i samband med förbränning av animaliska biprodukter. Mätningen ska göras av en person som har som yrke att utföra denna typ av åtgärder på denna typ av panna. Den som utför mätningen ska dokumentera åtgärden. Du ska behålla dokumentationen under 3 års tid och kunna visa upp det vid kontrollbesök.

Redan i samband med godkännandet kräver vi att det ska visas att pannan har förutsättningar att leva upp till kraven. Det kan göras via intyg från panntillverkaren (om ny panna) eller mätintyg (om befintlig panna). För pannor som bara har mätning av rökgastemperaturen måste temperaturen kunna sättas i relation till den inne i pannan. Det kan dock finnas äldre pannor som aldrig kontrollerats avseende temperatur. Om det inte finns några tecken på dålig förbränning behöver man inte fokusera på detta i kontrollen. Om det däremot finns anledning att tro att pannan inte fungerar som den ska måste företaget i anslutning till kontrolltillfället kunna visa att den fungerar genom att visa upp intyg om detta.

Det framgår av lagstiftningen att alla mätvärden avseende temperaturen ska registreras och återges på ett korrekt sätt så att den behöriga myndigheten, enligt förfarande som myndigheten beslutar om, kan kontrollera att driftsvillkoren efterlevs. Detta gäller alltså inte bara temperaturmätningsskraven ovan utan om det finns temperaturmätningstrustning på en panna ska denna användas av den driftsansvarige för att kontrollera att pannan fungerar som den ska. Vilka krav som ska ställas på dokumentationen måste ställas i relation till typ av verksamhet och verksamhetens storlek. Saknas automatiskt loggsystem kan det i vissa fall kan det räcka med en enkel lista där temperaturerna noteras.

Kan anläggningen anses leva upp till de krav som ställs på förbränningstemperaturen?

Lagstiftningens krav lyder:

”Förbrännings- eller samförbränningsanläggningarna ska utformas, utrustas, byggas och drivas på ett sådant sätt att temperaturen på förbränningsgaserna höjs på ett kontrollerat och homogent sätt även under de mest ogynnsamma förhållandena, till en temperatur på 850 °C i minst 2 sekunder eller 1 100 °C i 0,2 sekunder, uppmätt i omedelbar närhet av innerväggen till förbrännings- eller samförbränningskammaren eller vid någon annan av den behöriga myndigheten godkänd representativ punkt i förbrännings- eller samförbränningskammaren.”

Om Jordbruksverket tillåter en annan punkt för temperaturmätning ska det framgå av beslutet.

I de allra flesta fall är det alltså temperaturen i omedelbar närhet av förbränningskammarens innervägg som ska mätas vid de kontrollmätningar som görs.

Mängden material för förbränning måste dimensioneras efter pannans kapacitet så att temperaturkraven i förbränningskammaren kan uppfyllas och så att materialet reduceras till aska. Vid kontrolltillfället bör man fråga om volymer och i vilken takt material matas in.

Kontrolleras all automatiserad utrustning för övervakning årligen och provas med avseende på funktion.

All automatiserad utrustning för övervakning ska kontrolleras och årligen provas med avseende på funktion.

Det är inget krav att det ska finnas någon automatiserad utrustning varför vissa anläggningar kan sakna sådan. Men om den finns ska den kontrolleras eftersom den driftsansvarige annars kan förledas att tro att anläggningen fungerar bra trots att den inte gör det.

Finns det rutiner för vad som ska göras om förbränningen inte fungerar som den ska? Finns rutiner för hur djurkroppar som inte förbränts helt ska tas om hand?

I händelse av haveri eller vid onormala driftsförhållanden ska driften, så snart det är praktiskt möjligt, inskränkas eller stoppas till dess att normal drift kan återupptas.

Anläggningen ska drivas på så sätt att de animaliska biprodukterna helt och hållet reduceras till aska. De kroppar som inte förbränts fullständigt ska förbrännas igen eller bortskaffas i enlighet med artiklarna 12 eller 13 i förordning (EG) nr 1069/2009¹ på annat sätt än genom bortskaffande i en godkänd deponi. I de fall lagstiftningen genom undantag från artikel 12 och 13 tillåter nedgrävning av djurkroppar kan även dåligt förbrända djurkroppar grävas ner under samma villkor som andra djurkroppar.²

Det kan vara värt att notera att även om anläggningen lever upp till temperaturkraven är det i princip oundvikligt att det i askan kan återfinnas små benbitar. Dessa jämförs med aska.

Handelsdokument och register

Sparas medföljande handelsdokument i minst två år?

De handelsdokument som åtföljer inkommande döda djur måste sparas i minst två år. Dokumenten måste i original kunna visas upp vid kontrollbesök. De är en länk i spårbarheten och ska också kunna tjäna som bevis för avsändaren att denne sänt djurkroppar för förbränning. En kopia ska finnas hos avsändaren och originalet på förbränningsanläggningen. En transportör ska inte transportera djurkroppar utan att dokumentet medföljer, och ska också se till att mottagaren får originalet. Lagstiftningen gör inga undantag för kravet på handelsdokument för döda djur från den egna gården. Men om det i kontrollen uppdagas att handelsdokument inte tillämpas, men att det finns ett register över döda djur som flyttats över till förbränningsanläggningen (antal/mängd³, djurslag och eventuell öronmärkning) och datum för detta kan det anses räcka för att uppfylla lagstiftningens syfte.

Förs register över inkommande djurkroppar?

Där det finns krav på handelsdokument finns det också krav på register.

Registret ska innehålla minst följande:

- mängden material,
- i tillämpliga fall, numret på öronmärket
- datum då materialet togs emot,
- materialets ursprungsort som det avsänds från, och
- transportörens namn och adress.

Om det är säkerställt att alla uppgifter som krävs redan finns med i handelsdokumenten kan registret bestå av handelsdokumenten för inkommande material. Men eftersom register är ett krav för att underlätta snabb spårbarhet måste en bedömning göras från

¹ I dessa artiklar anges generellt hur kat. 1- och kat. 2-material ska bortskaffas. Vilken kategori de döda djuren tillhör framgår av art. 8 resp. 9 i samma förordning.

² Detta kan gälla t.ex. sällskapsdjur och häst samt djur som dött i de områden som anges i bilaga 2 i SJVFS 2006:84.

³ Beroende på djurslag och ålder på djuren kan det ibland vara mer funktionellt att ange uppskattad vikt istället för antal.

fall till fall om en välorganiserad samling av handelsdokument kan få utgöra anläggningens register.

Anläggningar med låg kapacitet

Beaktar anläggningen de restriktioner som ställs på en anläggning med låg kapacitet?

En anläggning som är godkänd som en anläggning med låg kapacitet får maximalt förbränna 50 kg animaliska biprodukter per timme eller per sats, och bara följande döda djur

- a) sällskapsdjur
- b) nötkreatur⁴, får och getter som innehåller specificerat riskmaterial och som faller in under art 8 b ii 1069 men som inte faller in under någon annan punkt i art 8
- c) djur som inte omfattas av art 8 och 10 i förordning (EG) nr 1069/2009 (d.v.s. t.ex. gris och fjäderfä)
- d) daggamla kycklingar, insekter, eller möss, råttor och kaniner som är kategori 3 – d.v.s. omfattas av art 10 i förordning (EG) nr 1069/2009.

Enligt lagstiftningen finns det också möjlighet att förbränna döda, individuellt identifierade hästdjur från anläggningar som inte är föremål för hälsorestriktioner i enlighet med artikel 4.5 eller 5 i direktiv 2009/156/EG. Men för detta krävs det att Jordbruksverket i sitt beslut om godkännande av anläggningen har angivit att detta är möjligt. För att en häst ska kunna förbrännas i en lågkapacitetsanläggning krävs det att hästen delas i mindre bitar, och för att detta ska kunna göras på ett hygieniskt acceptabelt sätt måste det finnas faciliteter för detta som godkänts i samband med inbesiktningen.

Detta gäller för övrigt även andra djurslag, t.ex. nötkreatur eller större grisar. Att delningen inte kan innebära risk för smittspridning måste ingå i anläggningens egenkontroll och vara en del av kommunens kontroll.

Saknas faciliteter kan djurkroppen delas på en av Jordbruksverket godkänd mellanhanteringsanläggning innan den tas emot för förbränning.

Om anläggningen tar emot kategori 1-material enligt artikel 8 b i förordning (EG) nr 1069/2009 finns den hjälpbrännare som krävs?

För att kategori 1-material enligt artikel 8 b⁵ i förordning (EG) nr 1069/2009 ska få förbrännas i en lågkapacitetsanläggning ska denna vara utrustad med en hjälpbrännare.

En hjälpbrännare är en brännare som ska starta automatiskt när temperaturen på förbränningsgaserna sjunker under 850 °C respektive 1 100 °C efter den sista inblåsningen av förbränningsluft. Den ska också användas under anläggningens start- och stoppförlopp för att säkerställa att en temperatur på 850 °C respektive 1 100 °C

⁴ Till nötkreatur räknas i detta sammanhang oxdjur (bovinae) av arterna nötkreatur (*Bos taurus*), bisonoxe (*Bison bison*) och vattenbuffel (*Bubalus bubalus*).

⁵ Se föregående fråga under punkten b.

upprätthålls under hela förloppet och så länge som det finns oförbränt material i förbränningskammaren.

Anläggningar med hög kapacitet

Har varje förbränningslinje minst en hjälpbrännare som startar automatiskt när temperaturen sjunker och som används under start och stopp?

Varje linje i anläggningen ska vara utrustad med minst en hjälpbrännare. Denna brännare ska starta automatiskt när temperaturen på förbränningsgaserna sjunker under 850 °C respektive 1 100 °C efter den sista inblåsningen av förbränningsluft. Den ska också användas under anläggningens start- och stoppförlopp för att säkerställa att en temperatur på 850 °C respektive 1 100 °C upprätthålls under hela förloppet och så länge som det finns oförbränt material i förbränningskammaren.

Har anläggningen en kontinuerlig process för tillförsel av material till förbränningskammaren?

Om ”ja” finns det ett automatiskt system som förhindrar att animaliska biprodukter tillförs under startförloppet innan erforderlig temperatur uppnåtts, och alltid när temperaturen inte kan upprätthållas?

Om abp tillförs kontinuerligt till förbränningskammaren ska anläggningen drivas med ett automatiskt system som förhindrar att abp tillförs under startförloppet innan en temperatur på 850 °C respektive 1 100 °C uppnåtts, och alltid när temperaturen inte kan upprätthållas.

En kontinuerlig inmatning ska alltså stoppas automatiskt om temperaturen är för låg i pannan.

Ta reda på om det finns ett automatiskt system för detta och be dem beskriva hur det fungerar. Be dem eventuellt också att visa, i synnerhet om det finns anledning att tro att det inte fungerar.

Drivs förbränningsanläggningen på ett sådant sätt att en tillräcklig förbränningsgrad uppnås?

Av lagstiftningen framgår att den driftansvariga ska driva förbränningsanläggningen på ett sådant sätt att en så hög förbränningsgrad uppnås att den totala halten organiskt kol i slaggen och bottenaskan är mindre än 3 % eller glödningsförlusten är mindre än 5 % räknat på torr vikt. Vid behov ska lämpliga förbehandlingsmetoder användas.

Detta är ett krav, men det ingår även i miljölagstiftningens krav. Ur ett smittskyddsperspektiv bör det vara tillräckligt att kontrollera att anläggningen kan visa att erforderliga temperaturer uppmätts under förbränningen och att djurkropparna reducerats till aska.

Är anläggningen utformad på ett sådant sätt att otillåtet och oavsiktligt utsläpp av förorenande ämnen i mark, ytvatten och grundvatten förhindras?
Finns kapacitet att lagra förorenat dagvatten från anläggningsområdet eller vatten som förorenats i samband med spill eller brandbekämpning?
Kan dag- och avloppsvatten vid behov testas och behandlas innan det släpps ut?

Av lagstiftningen framgår att anläggningen och lagringsutrymmen för animaliska biprodukter, ska utformas på ett sådant sätt att otillåtet och oavsiktligt utsläpp av förorenande ämnen i mark, ytvatten och grundvatten förhindras. Det ska finnas kapacitet att lagra förorenat dagvatten från anläggningsområdet eller vatten som förorenats i samband med spill eller brandbekämpning. Driftansvariga ska vid behov se till att sådant dag- och avloppsvatten, om nödvändigt, kan testas och behandlas innan det släpps ut.

Ur ett smittskyddsperspektiv är det tillräckligt att kontrollera att anläggningen kan visa att djurkropparna hanterats på ett säkert sätt och att man har rutiner för rengöring och desinfektion i händelse av spill på gårdsplanen. Risken för dropp och spill från inkommande kroppar ska givetvis minimeras både utanför och inom anläggningen. Avloppsvatten från anläggningens lokaler lyder inte under några särskilda smittskyddskrav utan kan hanteras i enlighet med de krav miljölagstiftningen ställer. Se även det som står under rubriken ”Hantering av inkommande material”.

Kraven kan härledas från miljölagstiftningen och förutsätts kontrolleras i samband med kontroll enligt denna.